

TEMEV ÖDÜLLERİ DAĞITILDI

1994 yılında kurulan Temiz Enerji Vakfı'nın (TEMEV) 10. kuruluş yılı etkinlikleri kapsamında, Vakfın tanıtılması ve bu sayede temiz enerji bilincinin topluma kazandırılması amacıyla bu yıl pek çok etkinlik düzenlendi. Bu çerçevede planlanan etkinliklerden biri de, "Temiz-Tükenmez Enerjilerde Uygulama" konulu "Ödüllü Proje Yarışması" oldu. Ortak hedefi temiz enerji kullanımını yaygınlaştırarak enerji kullanımını verimli kılmak olan proje yarışmasının ödül töreni, Vakfın düzenlediği diğer etkinliklerin ödül törenleriyle birlikte 27 Kasım'da, TÜBİTAK Feza Gürsey Salonu'nda gerçekleştirildi.

Seçici kurulu TEMEV, TÜBİTAK, Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi, üniversite ve özel sektör temsilcilerinden oluşan "Ödüllü Proje Yarışması"na on bir proje katıldı. Projeler, seçici kurulca değerlendirildi ve sonuçta, HÜ Mühendislik Fakültesi Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü'nde yüksek lisans çalışmalarını sürdüren Dağhan Çaycı, "Fotovoltaik Güç Sistemli Su Pompası İle Tarımsal Sulama" başlıklı projesiyle birinci seçildi. Yarışmada, H. Bülent Ertan sorumluluğunda hazırlanan TÜBİTAK-BİLTEN-ODTÜ ortak çalışması, "Şebekeye Uyumlu Akıllı Güneş Elektrik Enerjisi Dönüştürücüsü" ikinci seçilirken, Sıtkı Hoşhan tarafından hazırlanan, "Güneş Enerjisiyle Çalışan Model Keşif Uçağı" projesi üçüncü oldu.

Proje yarışmasında birinci gelen Dağhan Çaycı, projesinin hedefinin, fotovoltaik sulama sistemlerinin kullanımının ülkemizde de yaygınlaştırılması olduğunu söylüyor. Bu sayede, tarımın büyük önem taşıdığı ülkemizde, sulama için yüksek enerji gereksinimi, doğa dostu temiz enerji kaynaklarıyla sağlanacak ve fosil yakıtlarla enerji üretimi düzeyi aşağı çekilebilecek. Çaycı, projesini, Cihanbeyli Ovası'nda domates yetiştirilen bir dönümlük bir pilot bölgede uygulamayı da planlıyor. Çaycı'ya göre, projenin yurt içi ve yurt dışındaki pazarlarda uygulanabilirliği de söz konusu. Çaycı, fotovoltaik su pompası sisteminin, seçilen pilot bölgedeki kuyuya bir mühendis ve bir elektrik teknisyeninin koordinasyonunda kurulabileceğini ve uygulamaya kısa zamanda geçebileceğini belirtiyor.

Yarışmada ikinci gelen "Şebekeye Uyumlu Akıllı Güneş Elektrik Enerjisi Dönüştürücüsü" projesinde geliştirilen teknoloji, varolan teknolojinin izin verdiği sınırlarda fotovoltaik DA enerjisi, şebeke geriliminde, binalarda var olan elektrik donanımını kullanarak en az yatırımla kullanıcının hizmetine sunabilecek. Devreye alınması içinse fişin prize takılması yeterli. Batarya gerektirmediği için ilk yatırım maliyeti de düşük. Proje sorumlusu Bülent Ertan projenin ev, ofis, işyeri, fabrika ortamlarının yanı sıra, fotovoltaik panellerin ve şebekeye enerji akımının olduğu diğer yerlerde de kullanılabileceğini belirtiyor. Projede ortaya konan sistem, batarya ile enerji depolama olanağı

yaratılırsa, kesintisiz güç kaynağı olarak da görev yapabilecek. Ertan'a göre, yeterli kaynak bulunursa, sistemden ısı enerjisi de elde edilebilir. Yapılan hesaplar sonucunda, sisteme yapılan ilk yatırımın 7-10 yıl gibi bir sürede geri alınabileceğini söyleyen Bayhan, bu durumun tüketiciye de ekonomik gelebileceğini belirtiyor.

Yarışmada üçüncü gelen "Güneş Enerjisiyle Çalışan Model Keşif Uçağı" projesinin hedefiye, görüntüleme sistemlerinde kullanılan ve bir bölgenin tepeden fotoğraflarının çekilmesi ya da video görüntüsünün kaydedilmesi sürecini daha ucuz, kolay ve güvenilir bir biçimde gerçekleştirebilmek için, DC motorlu model uçaklar geliştirmek. Projede, DC motor, uçağın kanatlarına konulacak güneş panelleri sayesinde enerjisini sağlayacak. Böylece, güneşli bir günde, yalnızca yakıt ve batarya kullanarak uçabilen model uçaklardan çok daha uzun süre havada kalabilecek. Uçak isteğe göre hem batarya hem de güneş enerjisiyle çalışabilecek. Uçağın üzerindeki bir video kamera sayesinde, uçak uçuğu bölgelerden görüntü kaydı yapabilecek. Ayrıca, "Rf transmitter" aracılığıyla, alınan görüntüler gerçek zamanlı ola-

rak uçağı yerden komuta eden kullanıcının ekranına gönderilebilecek. Videoyu çeken kamera sisteminin kontrolüyle ayrıntılı çekimler de yapılabilecek. Projeyi geliştiren Sıtkı Hoşhan'a göre, ulaşılması zor ve tehlikeli olan yerlerin görüntüleri, insan yaşamını riske sokmadan, bu model uçakla, kolay ve ucuz bir biçimde elde edilebileceği gibi, telemetri cihazlarıyla birlikte meteorolojik olayların tahmini de çok kolay yapılabilecek.

TEMEV 10. kuruluş yılı etkinlikleri çerçevesinde planlanan ve büyük ilgi gören resim yarışması naysa Türkiye'nin çeşitli illerinden 804 resim geldi. Resimler Seçici Kurul'ca değerlendirildi. Değerlendirme sonunda, 7-10 yaş grubunda, Samsun'dan Setenay Kamazoğlu, 11-14 yaş grubunda Giresun'dan Gülruy Şenel, 15-18 yaş grubunda da, İstanbul'dan Deniz Sunmeyer birinci oldular. 27 Kasım'da TÜBİTAK'ta açılan bir sergiyle, yarışmaya katılan 50 resim, ilgilenenlerin beğenisine sunuldu.

Aynı gün, TEMEV tarafından, vakfın bilgi bankasından seçilen ve yayınlarıyla temiz-tükenmez enerjilerde önemli katkıları olanlara teşekkür belgeleri de dağıtıldı.

Gülgun Akbaba

